

Nowe narkotyki jako zagrożenie zdrowia publicznego – zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

---

Tomasz Białas, Dyrektor Departamentu Nadzoru nad Środkami Zastępczymi
w Głównym Inspektoracie Sanitarnym

Warszawa, 27 czerwca 2019 r.

---

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Główny Inspektorat Sanitarny w obszarze nowych narkotyków

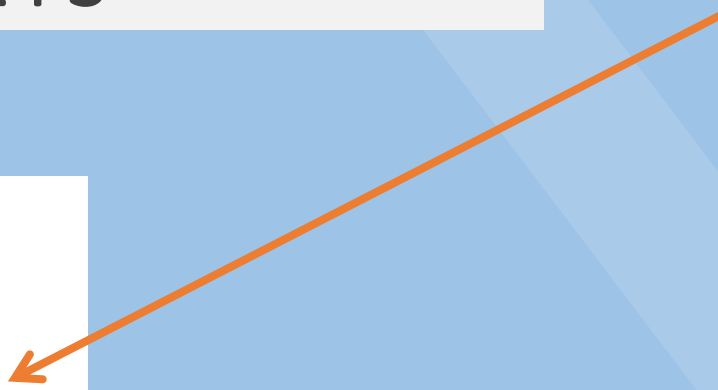
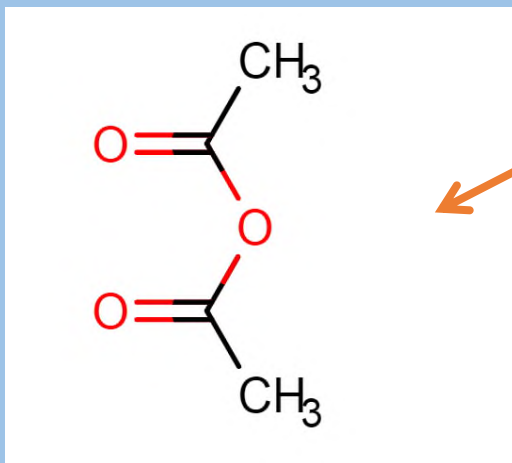
➔ Ustalanie priorytetów, nadzór i koordynacja merytoryczna wykonywania zadań w zakresie realizacji ustawowego zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu **środków zastępczych**,

➔ Sprawowanie nadzoru i koordynacja merytoryczna wykonywania zadań w zakresie prowadzenia nadzoru nad rynkiem **nowych substancji psychoaktywnych**,

➔ Nadzór i koordynacja merytoryczna wykonywania zadań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących **prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3** oraz **substancji niesklasyfikowanych**, wykorzystywanych do produkcji nowych narkotyków.

Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego jest zobowiązana do kontroli przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z:

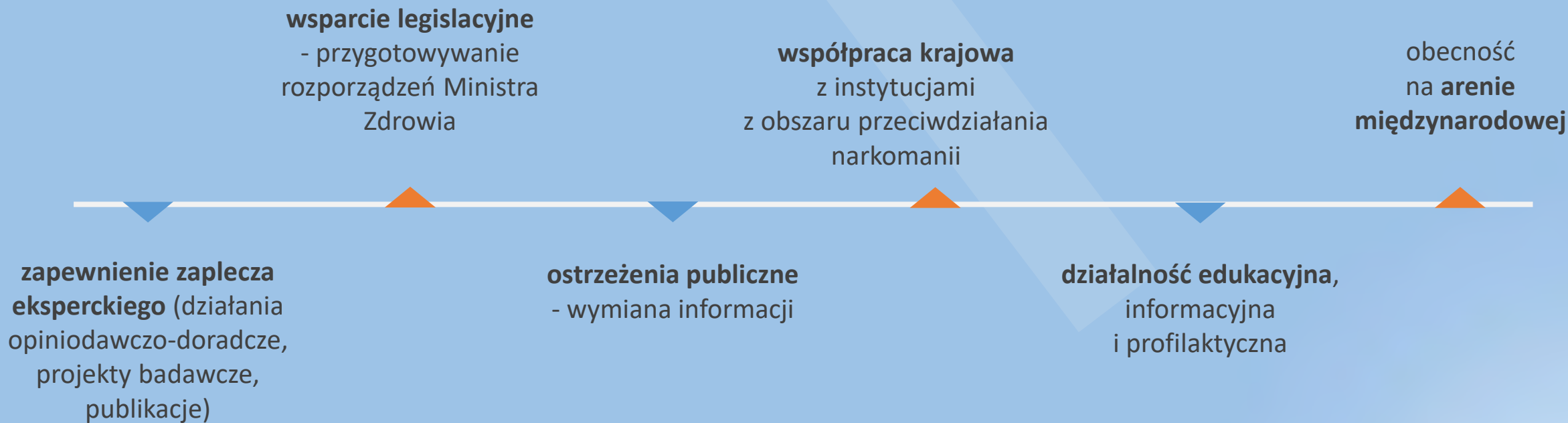
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 w sprawie prekursorów narkotykowych
- rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi.

KATEGORIA 2			
PODKATEGORIA 2A			
Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
[REDACTED]			
PODKATEGORIA 2B			
Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenylloctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7
KATEGORIA 3			
Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy	Chlorowodór	2806 10 00	7647-01-0
Kwas siarkowy(VI)		2807 00 10	7664-93-9
Toluen		2902 30 00	108-88-3
Eter etylu	Eter dietylowy	2909 11 00	60-29-7
Aceton		2914 11 00	67-64-1
Keton metylowo-etylowy	Butanon	2914 12 00	78-93-3

Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego(VI), w każdym przypadku gdy istnienie takich soli jest możliwe.

⁽¹⁾ Dz.U. L 290 z 28.10.2002 r., str.1
⁽²⁾ Numer CAS oznacza numer ewidencyjny nadany przez *Chemical Abstract Service*, będący unikalnym identyfikatorem cyfrowym, innym dla każdej substancji oraz jej struktury. Numer CAS jest odmienny dla każdego izomeru oraz każdej soli każdego izomeru. Należy rozumieć, że numery CAS dla soli substancji wymienionych powyżej będą się różniły od numerów tu podanych.

Rola GIS w zakresie nowych narkotyków

Zespół ds. oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych

Minister Zdrowia powołuje Zespół jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach oceny zagrożeń wynikających z używania nowych narkotyków.

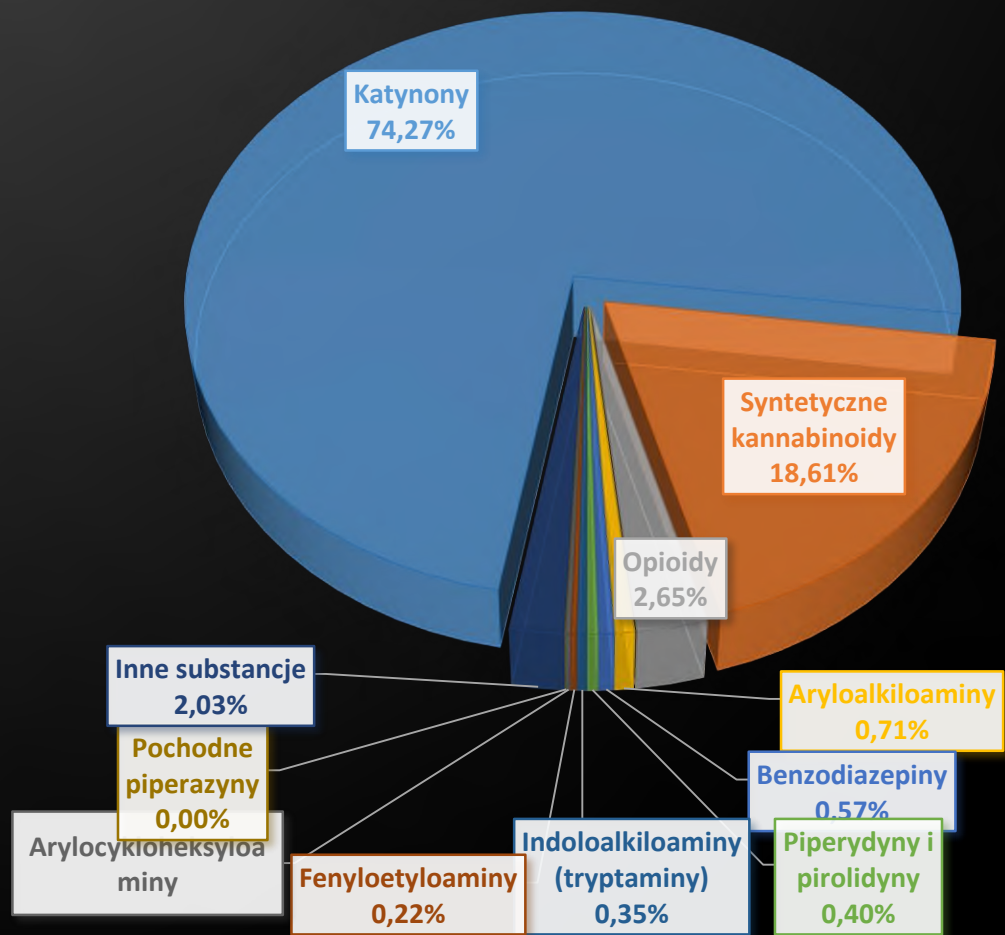
Do zadań Zespołu należy:

- ocena skutków oddziaływania na ośrodkowy układ nerwowy powodujących zagrożenie zdrowia lub życia ludzi oraz szkody społeczne, wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- ocena najnowszych substancji pojawiających się na rynku stwarzających bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi oraz rekomendowanie ich Ministrowi Zdrowia do umieszczenia w rozporządzeniu w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

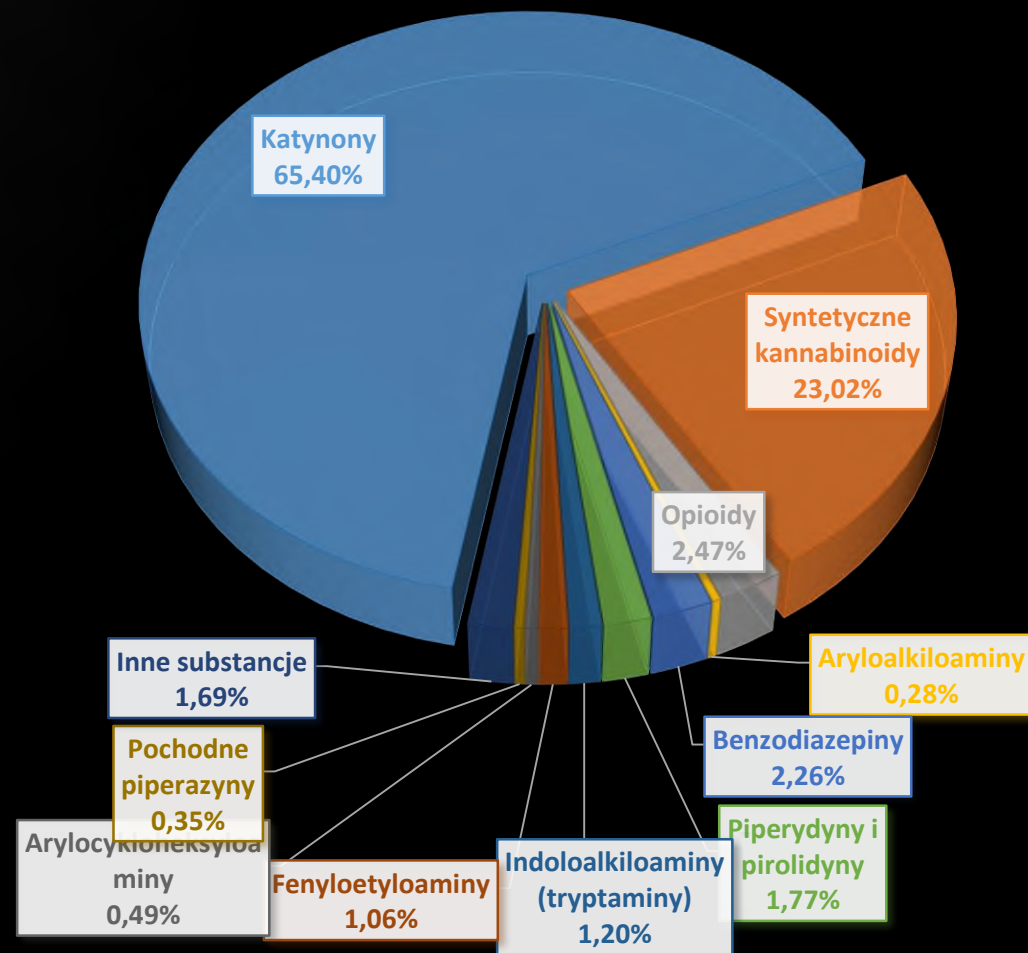

Grupy nowych narkotyków w latach 2017-2018

2017

2018

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2018 r.

Ustawa została opracowana ze względu na pilną potrzebę wdrożenia kolejnych działań ograniczających zjawisko wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych („nowych narkotyków”), w tym wynikających z przyjęcia na poziomie Unii Europejskiej nowych rozwiązań prawnych umożliwiających objęcie nowych substancji psychoaktywnych procedurą oceny zagrożeń na poziomie Unii Europejskiej i procedurą poddania danej substancji środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym, jak przewidziane w prawie krajowym wobec substancji psychotropowych (narkotyków).

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2018 r.

Nowe zadania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- Obowiązek zbierania informacji od podmiotów leczniczych oraz podmiotów przeprowadzających badania pośmiertne nt. zgonów albo zatrucia na skutek zażycia nowych narkotyków,
- Prowadzenie rejestru zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi,
- Nadzór nad legalnym wprowadzaniem do obrotu nowych substancji psychoaktywnych realizowany w ramach kontroli prowadzonych przez inspekcję sanitarną.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2018 r.

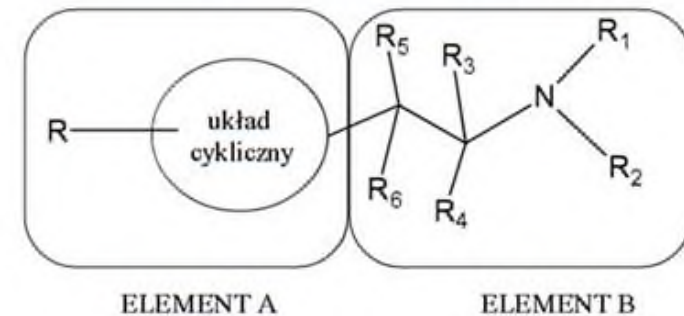
- wprowadzanie do wykazu substancji zabronionych, nowych narkotyków w drodze rozporządzenia (w poprzedniej wersji wykaz substancji zakazanych stanowił załącznik do ustawy), co gwarantuje szybsze i skuteczniejsze reagowanie na pojawienie się na rynku nowych narkotyków.
- rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych, oprócz wymienionych z nazwy substancji zawiera **tzw. modele generyczne** nowych substancji psychoaktywnych, obejmujące całe grupy substancji działających na ośrodkowy układ nerwowy tj.:

1. pochodne 2-fenyletyloaminy,
2. pochodne katynonu,
3. syntetyczne kannabinoidy,
4. pochodne fentanylu.

2. Pochodne 2-fenyletyloaminy – grupa I-NPS

Działalność legislacyjna

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2018 r.

Poz. 1591

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 17 sierpnia 2018 r.

w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych²⁾³⁾

Na podstawie art. 44f ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 i 1490) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz substancji psychotropowych z podziałem na grupy, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykaz środków odurzających z podziałem na grupy, o których mowa w art. 31 ustawy, oraz ze wskazaniem środków odurzających grupy IV-N dopuszczonych do stosowania w lecznictwie zwierząt zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) wykaz nowych substancji psychoaktywnych, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 21 sierpnia 2018 r.

Minister Zdrowia: wz. *J. Szczurek-Żelazko*

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 14 marca 2019 r.

Poz. 490

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 6 marca 2019 r.

w sprawie wykazu podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym

Na podstawie art. 44c ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wykaz podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Zdrowia: wz. *J. Szczurek-Żelazko*

Ostrzeżenie GIS przed użyciem opioidów

Główny Inspektor Sanitarny OSTRZEGA przed użyciem opioidów!

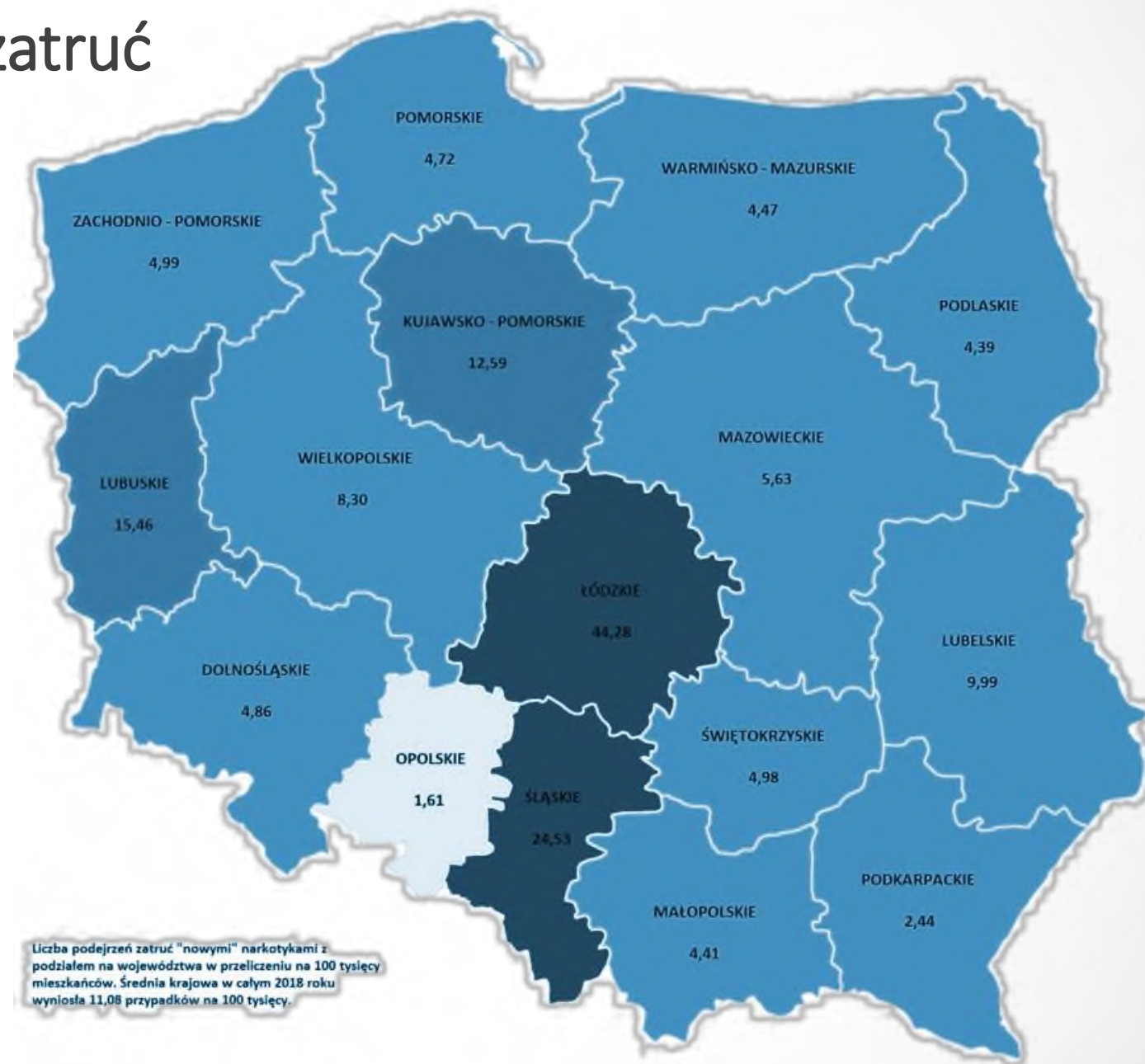
20.02.2018 - #dopalacze #substancje psychoaktywne #dopalacze news #nowe narkotyki #Pierwsza pomoc #opioidy

UDOSTĘPNIJ: [f](#) [t](#)

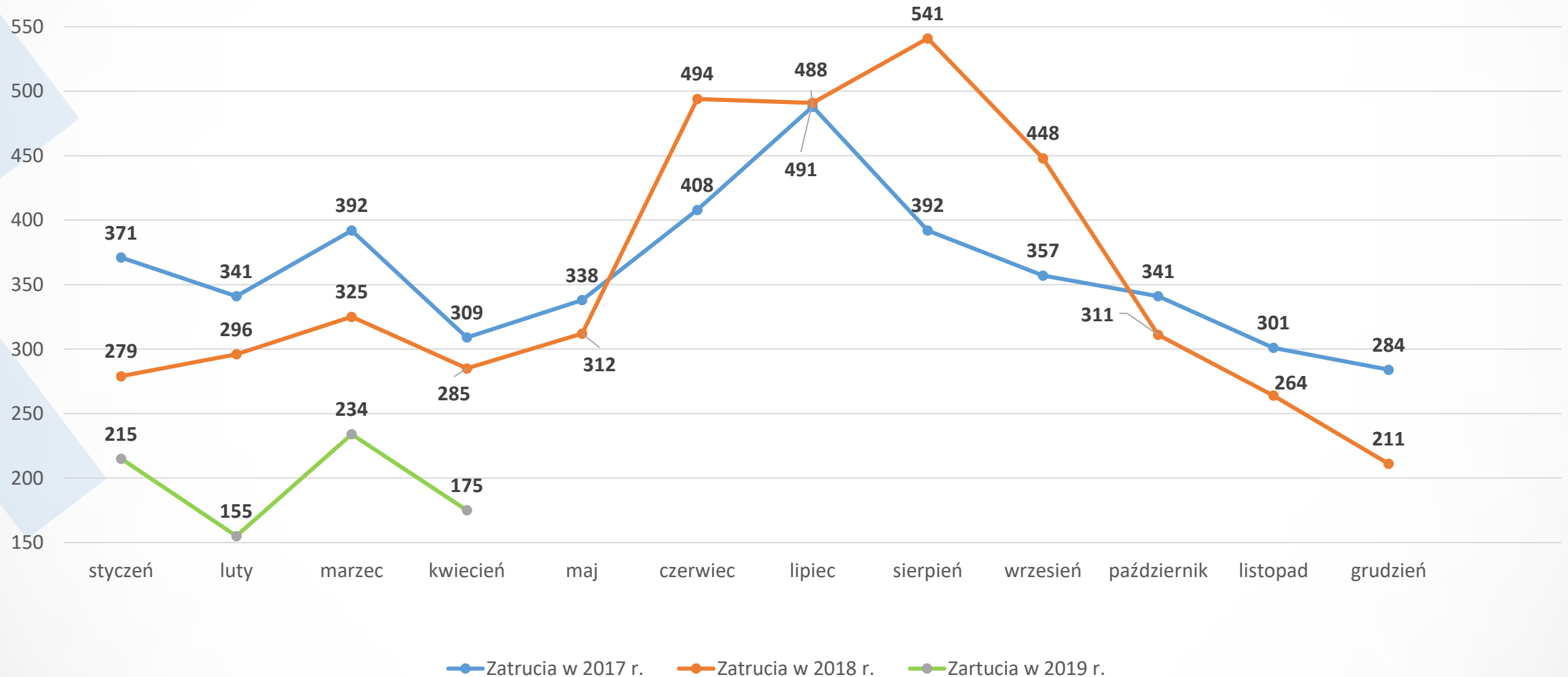

Zgony, zatrucia i podejrzenia zatruc nowymi narkotykami

- Z zamieszczonej mapy (w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) wynika, iż najbardziej narażeni na problem nowych **narkotyków są mieszkańcy woj. łódzkiego oraz śląskiego.**
- W 2017 roku odnotowano 27 zgonów, w 2018 roku, dzięki wykorzystaniu nowych źródeł danych, ustalono 162 zgony, związane z zażyciem nowych narkotyków.

Przypadki podejrzeń zatruc nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi w latach 2017-2019

Publikacje GIS – www.gis.gov.pl

Logo: Państwowa Inspekcja Sanitarna, Główny Inspektorat Sanitarny

Raport w sprawie... - razem

Raport w sprawie... - trzy lata

**RAPORT GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO
W SPRAWIE ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH
I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH**
- STOP dopalaczom 2015-2016

LISTA „TOP 10”

Substancje psychoaktywne, najczęściej identyfikowane w „nowych narkotykach” w 2018 r.

- na podstawie danych Zespołu ds. oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych

GŁÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY
DEPARTAMENT NADZORU NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

NOWE NARKOTYKI W POLSCE

tendencje - zagrożenia - procedury postępowania

**Poradnik dla Pracowników
Państwowej Inspekcji Sanitarnej**

Publikacje GIS – www.gis.gov.pl

Współpraca służb Państwa

- Porozumienie zakłada utworzenie międzyresortowego, zintegrowanego (kraj, województwo, powiat) systemu, który obejmuje dwa integralne elementy:
  - wczesne rozpoznanie i ostrzeżenie o zagrożeniach,
  - wczesne i szybkie reagowanie.
- współpracę z Ministrem Edukacji Narodowej na wykorzystanie e-dziennika do kontaktu z rodzicami, w którym m.in. poinformowano o negatywnych skutkach zażywania nowych narkotyków.

POROZUMIENIE

zawarte dnia *26 listopada 2018 r.* w Warszawie

pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym

o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Dziękuję za uwagę!

Tomasz Białas, Dyrektor Departamentu Nadzoru nad Środkami Zastępczymi
w Głównym Inspektoracie Sanitarnym

Warszawa, 27 czerwca 2019 r.

---

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

